

TER ADVISERING

Aan

Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

T 06

@minfin.nl

www.minfin.nl

Datum

10 december 2019

Notitienummer

Auteur

Van

Kopie aan

notitie

Geannoteerde agenda SGO 11 december 2019

groen	= instemmen
geel	= instemmen, maar met kanttekeningen/opmerkingen
rood	= niet instemmen / niet instemmen, tenzij
blauw	= eigen onderwerpen/stukken Financiën
grijs	= geen opmerkingen

1. Opening en mededelingen

Geen opmerkingen

2. Verslag SGO 4 december 2019

Geen opmerkingen

3. Rapport over de Omgevingswet

Geannoteerd door IRF

Aanleiding

BZK heeft ten behoeve van de verankering van het stelsel Omgevingswet een advies laten opstellen door . Het advies ziet zowel op de verankering binnen BZK als de interdepartementale samenwerking. Voorliggende bespreekpunten hebben betrekking op het tweede aspect, specifiek de inrichting van een stuurgroep fysieke leefomgeving, een vier/vijfhoek voor de fysieke leefomgeving en het aanstellen van een boegbeeld.

Advies

- **Instemmen** met instellen van een stuurgroep fysieke leefomgeving, mits dan ook de stukken voldoende besluitvormend van aard zijn (in de huidige stuurgroep omgevingsrecht liggen vaak zeer algemene stukken met weinig concrete beslisinformatie. FIN zal deelnemen in deze stuurgroep.
- **Instemmen** met een vier/vijfhoek fysiek domein, waarbij wij ons ook kunnen voorstellen dat stukken worden geagendeerd in de RFEZIL.
- **Instemmen** met het benoemen van een boegbeeld, mits BZK vooraf helder maakt wat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn bij deze functie.

- U kunt **aangeven** dat er bij FIN nog veel onduidelijk is over de wijze waarop de verankering van het stelsel binnen BZK zal plaatsvinden en **verzoeken** hierop een toelichting te geven. Een van de lopende discussiepunten binnen BZK betreft het al dan niet creëren van een apart/nieuw DG Leefomgeving.

Toelichting

- Het advies van [] is besproken in stuurgroep Omgevingsrecht d.d. 26 november 2019. Daarbij was de kleuring dat de BR BZK het organisatorische advies over de verankering van de OW binnen BZK nog in beraad had. Hierover heeft BZK sindsdien geen aanvullende informatie verstrekt.
- Stuurgroep Leefomgeving: dit is een opvolging van de huidige stuurgroep omgevingsrecht en stuurgroep NOVI. Die fungeren momenteel de facto als ambtelijk voorportaal. Echter, de reguliere besluitvormingsprocedure - met verplichte besluitvormingsinformatie - zoals bij andere voorportalen wordt hier niet gehanteerd. Vanuit DGRB is de wens om dit wel in te voeren.
- Daarnaast is er een brede interdepartementale overlegstructuur rondom de OW en de NOVI (op allerlei werkterreinen). Het advies van [] is om deze structuren op hoofdlijnen in stand te houden. Hier is vanuit DGRB geen bezwaar tegen, al is de kanttekening dat de overlegstructuren intensief zijn.
- Vanuit Rijksbegrotingsperspectief zijn beperkte middelen beschikbaar voor apparaat Omgevingswet na 2021. Het advies van [] voorziet (afhankelijk van de weging door BZK) in een nieuw DG om het stelsel te laten landen binnen BZK. Hiervoor zijn nu echter onvoldoende middelen beschikbaar. Het is de vraag of dit nuttig en nodig is, of dat dit binnen de staande organisatie(s) zou moeten worden opgevangen.

4. Beleidsdoorlichting kwaliteit rijksdienst

Geannoteerd door bedrijfsvoering en IRF

Kern

- Op grond van de Regeling Periodieke Evaluaties (RPE) heeft BZK het beleidsartikel Kwaliteit Rijksdienst over de periode 2014-2108 laten evalueren door Berenschot. Deze doorlichting wordt voorzien van een Kamerbrief die nog in 2019 via het SGO en de MR wordt verstuurd aan de Tweede Kamer. De evaluatie is ook al besproken in de ICBR.
- Uit de evaluatie is op te maken dat er in de afgelopen periode veel slagen zijn gemaakt in de bedrijfsvoering van het Rijk. In de verschillende onderdelen van de evaluatie wordt dit nader beschreven.
- De onderzoekers concluderen dat de doelmatigheid van bedrijfsvoering momenteel niet goed te toetsen valt. Aanbevelingen luiden daarom
 - o 1) verheldering van kaderstellende rol van BZK,
 - o 2) verbetering van de rol van jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk
 - o 3) verbetering van de doorzettingsmacht via kaders, compliance, handhaving en doelmatigheid.
- De minister neemt alle aanbevelingen over. Deze aanbevelingen worden de komende tijd verder uitgewerkt, waarbij de opmerkingen uit de ICBR in acht genomen zullen worden.
- Primair is dit een verantwoordelijkheid van BZK maar de uitwerking van de aanbevelingen kunnen en zullen ook effect hebben op de ministeries. In het proces zal DGRB toezien op de concrete uitwerking van de aanbevelingen.

Advies

- U kunt **instemmen** met het doorgeleiden van de evaluatie en bijbehorende Kamerbrief naar de Ministerraad.

- Het stuk heeft samenhang met de Operatie Inzicht in Kwaliteit (dit wordt in het stuk zelf ook beaamd). Voor de Operatie heeft BZK de verantwoordelijkheid om ook op het thema bedrijfsvoering voldoende te evalueren en verantwoorden. Als de doorlichting aangeeft dat BZK hiervoor een te beperkte kaderstellende rol inneemt om departementen zich volledig en consistent te laten verantwoorden, zullen zij hier mee aan de slag moeten. U kunt vragen hoe BZK voor ogen heeft deze rol beter in te vullen n.a.v. de aanbeveling, en u kunt daarbij ook BZK steunen richting de andere departementen.
 - o Een uitwerking die DGRB hiervoor voor ogen heeft is vaststelling van een cyclus van bedrijfsvoeringjaarplannen en jaarverslagen op MR niveau (ipv ICBR niveau) zodat departementen beter kunnen worden gehouden aan bedrijfsvoeringsdoelstellingen. DGRB is voornemens ook met BZK hierover in gesprek te gaan.

Toelichting

- Het betreft een uitgebreide rapportage m.b.t. alle aspecten van DGOO. Het is lastig vast te stellen in welke mate de uitvoering van het beleid doelmatig en doeltreffend is geweest door een gebrek aan evaluatiemateriaal en sturingsinformatie. Er is veel bereikt in de afgelopen jaren.
- Het regelmatig monitoren van kaders is goed. De onderzoekers concluderen dat dit nu niet stelselmatig gebeurt.
- Door dit wel te doen kan enerzijds BZK beter monitoren hoe het staat met het toepassen/uitvoeren/samenhang van deze kaders. Anderzijds kan op die manier beter gekeken worden of een kader nog wel nodig is, dan wel aan wijziging toe is, en wat de uitvoeringsconsequenties zijn in de praktijk.
- De besparingsvariant wordt niet als opportuun gezien, maar tegelijkertijd is ook niet uit de evaluatie op te maken of het beleid op alle onderdelen wel doeltreffend en doelmatig is. De onderzoekers geven aan dat dit lastig is vast te stellen bij dit type beleidsartikelen.
- Een korting kan ook leiden tot een negatief effect. Ministeries zouden bepaalde vraagstukken zelf kunnen oppakken, wat leidt tot inefficiency. Daarnaast zou een korting het BZK bijvoorbeeld bemoeilijken om rijksbrede wervingscampagnes te organiseren, met als gevolg dat het rijk zich minder goed profileert als werkgever en minder goed kwalitatief personeel weet aan te trekken.
- Het ICBR wijst op het belang van strategisch agenderen en het hebben van een toekomstbestendige agenda. Vanuit FIN heeft ingebracht dat kaders wellicht anders vormgegeven zouden kunnen worden, zodat de hele tafel zich verantwoordelijk voelt: 'onze (systeem)-verantwoordelijkheid'.
- Anderen wezen o.a. op het feit dat het hoeden van kaders betekent ook dat helder moet worden afgesproken hoe dat gebeurt. Maar ook dat meer duidelijkheid nodig is, maak het concreter: wat zijn de essentiële kaders en wat moet er.
- heeft zitting gehad in de begeleidingscommissie.

5. Beleidsreactie IV-governance en toekomst BIT

Geannoteerd door CIO office

Kern

- De Kamer heeft min BZK verzocht om de meerwaarde van een eventuele Rijksinspectie Digitalisering te verkennen. Deze verkenning is door ABDTOPConsult opgeleverd (rapport 'IV en overheid: de pubertijd voorbij?') Het functioneren van Bureau ICT Toetsing (BIT) is sinds november 2018 met een tweetal onafhankelijke onderzoeken geëvalueerd.

- Oprichting van een aparte Rijksinspectie Digitalisering, zoals beoogd met de motie Middendorp die aan de basis lag van dit onderzoek, wordt ontraden. Het advies is om de CIO functie op departementaal niveau te versterken. Ook wordt het takenpakket en de positionering van de [] versterkt en het BIT wordt permanent adviescollege met een breder takenpakket.
- De nadere uitwerking wordt in afstemming met CIO-beraad en ICBR opgepakt, waarbij de met beoogde taakverzwaring samenhangende financiële consequenties verder zullen worden geconcretiseerd.

Advies

- **Instemmen** met doorgeleiding aan de MR.
 - o De ADR is geïnterviewd door ABDTopConsult en Twijnstra Gudde en heeft meegewerkt in de werkgroep die de beleidsreactie van BZK heeft voorbereid.
 - o Eerder is door [] – na afstemming met [] – ingestemd met de conceptbeleidsreactie van BZK. Uit andere reacties i.v.m. afstemming met CIO Beraad en ICBR bleek onvrede over de korte reactietermijn. Naar aanleiding hiervan is gekozen de opvolging van de aanbevelingen IV-cyclus en Besluit CIO-stelsel Rijksdienst te temporiseren t.b.v. nadere uitwerking en afstemming.
- U kunt hierbij **aangeven** dat we vanuit Fin graag goed betrokken worden bij de nadere uitwerking, ook gezien de positionering van de Belastingdienst.
- U kunt daarnaast **aangeven** dat voor het jaarlijkse IV-plan verwachtingen goed gemanaged moeten worden, over wat we wel en niet aan de Kamer kunnen leveren.
- U kunt tenslotte **aangeven** dat het van belang is om scherp te krijgen wat de focus van BIT wordt als het gaat om ICT-beheer en portfolio. Dat zijn brede begrippen.

Toelichting

De beleidsreactie van BZK sluit aan bij het advies van FIN om de IV-governance te versterken op basis van al bestaande structuur en instrumenten. Het betekent onder andere een verdere concretisering van taken van de departementale [] en de benodigde ondersteuning. Dit wordt verder uitgewerkt in 2020 o.a. wat dit inhoudt voor het CIO-stelsel van Fin mede in relatie tot de BD.

Op basis van advies van ABDTopconsult is de reactie van BZK:

- Departementen sturen jaarlijks op Prinsjesdag een meerjarig IV-plan naar de Tweede Kamer, als bijlage van hun begroting.
 - o Naar analogie van de Miljoenennota, wordt door de minister van BZK ook een Rijksbrede IV-nota aangeboden met daarin de belangrijkste ontwikkelingen, prioriteiten en plannen op het gebied van digitalisering en ICT, zowel departementaal (op basis van de departementale IV-plannen), als Rijksbreed.
 - o De minister van BZK legt op Verantwoordingsdag aan de hand van een Rijksbrede IV-jaarverslag verantwoording af aan de Tweede Kamer.
 - o Door bovenstaande wordt de IV-cyclus nauwer verbonden met de F-cyclus waardoor beide domeinen elkaar kunnen versterken.
- In 2020 wordt een kwaliteitskader voor departementale IV-plannen vastgesteld ten behoeve van Rijksbrede implementatie. Deze IV-plannen dienen gebaseerd te zijn op uitgangspunten die zijn vastgesteld in de bestuursraad van het departement.
- Er komt een "Besluit CIO-stelsel Rijksdienst" met als reikwijdte de kerndepartementen en agentschappen. In het besluit worden de functies

van de [] de departementale [] en de []
[] vastgelegd.

- Het belang van uitvoeren van een CIO-oordeel voorafgaand aan een BIT-toets wordt onderstreept.
- De advies- en kennisdeelfunctie wordt versterkt mede met behulp van een flexibele schil met hulp van I-interim.
- De positie van de [] wordt versterkt (komt op niveau van een DG).
- BIT wordt een Adviescollege met wettelijke grondslag onder beperkte ministeriële verantwoordelijkheid van BZK en gaat zich naast projecten ook richten op beheer en portfolio. Door de ADR is eerder ingebracht wat de argumenten zijn om het BIT niet te positioneren als onderdeel van de ADR. Deze argumenten zijn gehoord en BIT wordt geen onderdeel van FIN/ADR of de Algemene Rekenkamer.
- Onafhankelijkheid van BIT is een belangrijk punt. BIT hoeft niet perse de status van adviescollege te hebben, onafhankelijkheid kan ook worden geborgd bij een regulier dienstonderdeel (vergelijk de situatie bij de ADR). Op basis van de besprekingen in de werkgroep is de verwachting dat dit voor BZK niet bespreekbaar is. Als mogelijk nadeel voor departementen van een adviescollege is de mogelijkheid dat de Tweede Kamer nu eerder rechtstreeks opdrachten kan gaan geven aan BIT. Dit is echter op basis van het huidige instellingbesluit van BIT in feite ook al mogelijk.
- Uitbreiding van de BIT-taken met advisering en toetsing op informatiebeveiligingsvraagstukken wordt in geen van de onderzoeken aanbevolen. Het is goed dat informatiebeveiliging buiten de scope van het nieuwe BIT blijft. Voorkomen dient te worden dat het taakveld van BIT het gehele terrein van onderhoud en instandhouding van bestaande ICT gaat omvatten. Dit kan er namelijk toe leiden dat adviezen op dit terrein sneller politiek worden gemaakt aangezien BIT rechtsreeks aan de Kamer rapporteert. De verantwoordelijkheid op toezicht op onderhoud van ICT kan o.i. beter bij de [] en de [] worden belegd. De controle daarop kan worden uitgeoefend door de ADR en de Algemene Rekenkamer.
- Een punt van nadere uitwerking in 2020 is het operationaliseren van de voorgestelde taakuitbreiding van BIT bijvoorbeeld in relatie met de informatie op het Rijks ICT dashboard.
- In de stukken wordt gepleit voor een aparte planning & control-lijn richting de Tweede Kamer naast de beleidsagenda/begroting. Dit staat o.i. op gespannen voet met het beleggen van het eigenaarschap bij beleid. Daarvoor zou dit juist niet losgekoppeld moeten worden van de reguliere beleidscyclus.
- Voor de zomer 2020 wordt de Kamer over verdere opvolging geïnformeerd.

6. Interdepartementale afstemming

a) RMR vrijdag 13 december 2019

1. Notulen 22 november 2019

Geen opmerkingen

2. Ondertekening en stilzwijgende goedkeuring van het Verdrag tot beëindiging van investeringsverdragen tussen de lidstaten van de Europese Unie (min BZ)

Geen opmerkingen

3. Voordracht tot benoeming van een lid, tevens voorzitter, van de integriteitskamer Sint Maarten (min BZK)

Geen opmerkingen, betreft .

4. Ontwerpgevoelen landsbesluit houdende algemene maatregelen tot wijziging van het landsbesluit rechtspositie Sint Maarten lid van de Raad van State van het Koninkrijk in verband met leeftijd van functioneel ontslag (min BZK)

Geen opmerkingen

5. Liquiditeitssteun Sint Maarten 2018 en 2019 (min BZK)

Geannoteerd door IRF

- In de RMR van 13/12 is een voorstel geagendeerd voor liquiditeitssteun aan Sint Maarten middels de lopende inschrijving. MBZK stelt, na advies van Cft, voor om voor 2019, onder voorwaarden, een bedrag van in totaal 11,6 mln. euro (22,9 mln. ANG) te verstrekken. Van dit bedrag wenst MBZK direct 2,5 mln. euro aan de begroting van JenV over te maken voor detentiekosten van in Nederland verblijvende Sint Maartense gedetineerden.
- Wij adviseren in te stemmen met het voorstel van MBZK voor het verstrekken van deze tranche liquiditeitssteun aan SXM, mits MBZK toezegt de betaling aan JenV via een andere wijze dan via de liquiditeitssteun vorm te geven. Ambtelijk BZK en FIN zorgen gezamenlijk voor een oplossing.
- Het Cft adviseert positief over het verstrekken van liquiditeitssteun. Het direct overboeken van een deel daarvan naar de begroting van JenV is echter technisch onmogelijk op de wijze die BZK voorstelt.
- In oktober 2018 is tussen MBZK, M Rechtsbescherming en MFIN SXM afgesproken dat de kosten voor het verblijf van gedetineerden vanaf 1 november 2018 voor rekening van Sint Maarten komen. JenV heeft daarmee recht op het bedrag van 2,5 mln. en dat deze wordt betaald door SXM.
- MBZK wil nadere voorwaarden koppelen aan het verlenen van liquiditeitssteun aan SXM. Wij adviseren MBZK hierin te steunen, als signaal aan SXM

6. Benoeming tot vice-president van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, met standplaats Aruba (min RB)

Geen opmerkingen, betreft .

7. Behandeling van de bij de voorzitter aangemelde onderwerpen die niet in de agenda zijn opgenomen

Geen opmerkingen

b) MR vrijdag 13 december 2019

1. Hamerstukken

- a. Besluit tot wijziging van het bouwbesluit 2012 in verband met de introductie van een stelsel van certificering voor werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties (min BZK)

Geen opmerkingen

- b. Besluit houdende wijziging van het besluit identificatie en registratie van dieren vanwege de introductie van een grondslag om aanvullende regels testellen over de registratie van gegevens over geiten en enkele technische aanpassingen (min LNV)

Geen opmerkingen

- c. Algemene maatregel van bestuur vaststelling betalingstermijn op grond van artikel 34, derde lid, van de wet op de Kamer van Koophandel (stas EZK)

Geen opmerkingen

- d. Besluit rechtspositie Kamer van Koophandel (stas EZK)

Geen opmerkingen

2. Buitenlands beleid

- a. Conclusies van de coördinatiecommissie d.d. 10 december 2019, nr.50

Geen opmerkingen

- b. Buitenlands beleid en internationale missies

- 1. Normandie-4 bijeenkomst
- 2. EU-Mensenrechtensanctieregime
- 3. World Trade Organisation Appellate Body

3. EU-implementatie

- a. Wijziging van de wet dieren in verband met de uitvoering van de herziene Europese diergezondheidswetgeving (min LNV)

Geen opmerkingen

4. Nadere rapporten

- a. Voorstel van wet tot wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ter verruiming van de mogelijkheden tot het verbieden van rechtspersonen (min RB)

Geen opmerkingen

5. Werkprogramma's planbureaus

- a. Werkplan CPB 2020 (min EZK)
- b. Werkprogramma SCP 2020 (min VWS)
- c. Werkprogramma PBL 2020 (Min MenW)

Geannoteerd door AFEP

- Zowel het CPB, PBL als SCP leggen hun werkplannen 2020 voor.
- In de werkplannen worden de thema's, onderzoeken en publicaties voor aankomend jaar voorgesteld en beschreven.
- Het CPB heeft voor enkele thema's input gevraagd vanuit Financiën.
- Het werkplan voor het CPB is echter niet via de onderraden gelopen en besproken. Sinds drie jaar is er een nieuwe route voor de werkplannen van de planbureaus vastgesteld waarbij er een apart DG-adviesraad overleg is ingepland om de werkplannen te bespreken. Na het DG-overleg liggen de plannen vervolgens direct in de MR.
- was tijdens het DG-overleg aanwezig, maar zat daar vanuit een onafhankelijke adviesrol. Tijdens het DG-adviesraad overleg is met name gesproken over de behoefte aan meer prioriteitsstelling. Het werkprogramma van het CPB lijkt nu bottom-up tot stand te zijn gekomen. Het is niet eenvoudig om vast te stellen wat er dan vervolgens af of anders moet in het programma.
- De planbureaus starten een verkenning brede welvaart toegespitst op regionale variatie in brede welvaart.

6. Beleidsdoorlichtingen

- a. Brief aan de Tweede kamer inzake kabinetsreactie beleidsdoorlichting artikel 23 meteorologie, seismologie en aardobservatie (stas IenW)

Geen opmerkingen

De onderzoekers geven aan dat het complex is om te komen tot harde uitspraken over de doeltreffendheid en doelmatigheid vanwege de verwevenheid van de taken die het KNMI uitvoert en de financiering hiervan en omdat indicatoren op het niveau van de beleidsdoelstelling ontbreken, waardoor een systematische analyse van de relatie tussen deze taken en het effect in de maatschappij niet mogelijk is. Het KNMI ontwikkelt en verkent momenteel indicatoren op basis van feiten die meetbaar zijn, ter verwerking in de begroting 2021.

Dit stuk heeft geen directe link met het Groningen dossier.

- b. Brief aan de Tweede Kamer inzake eindrapport beleidsdoorlichting agrobiel (min LNV)

Geen opmerkingen

Het agrobiel is door onderzoeksbureau SEO als redelijk doeltreffend tot doeltreffend beoordeeld. Voor het operationeel doel voedselveiligheid en - kwaliteit geldt dat deze in de afgelopen jaren is verbeterd, maar zich nog niet op het gewenste niveau bevindt.

Er is geen directe link met de huidige problematiek omtrent boeren en stikstof, maar desalniettemin is de agrarische sector momenteel natuurlijk een politiek gevoelige kwestie.

7. Brief aan de Tweede Kamer inzake taakopdracht werkgroep discontovoet (min Fin)

Annotatie door AFEP

- Met deze brief kondigt het kabinet aan dat er volgend jaar een nieuwe discontovoet wordt vastgesteld. Dat gebeurt elke 4 à 5 jaar, en werd voor het laatst gedaan in 2015. Daarom is het nu, ook in het licht van alle ontwikkelingen op kapitaalmarkten, tijd voor een actualisatie. De discontovoet wordt gebruikt om (bij MKBA's) kosten en baten uit de toekomst terug te rekenen naar het heden
- Actualisatie is des te wenselijk in het kader van verschillende trajecten die nu lopen. Zo kan het advies over de discontovoet nog relevant zijn voor de SBR, en eventueel ook voor de uitwerking van het investeringsfonds. Daarom is gekozen voor een relatief kort tijdpad (oplevering advies in voorjaar 2020).
- De taakopdracht geeft aan dat de focus ligt op het actualiseren van de hoogte van de discontovoet; er is geen fundamentele aanpassing van de systematiek voorzien. Waar aanpassingen in de methodologie nodig zijn, is die ruimte er echter wel.
- Het is traditie dat een onafhankelijke werkgroep hierover adviseert. De werkgroep zal bestaan uit betrokken departementen, CPB, PBL en DNB. Dit keer zitten er geen academici (hoogleraren) als vast lid in de werkgroep, omdat de focus van de werkgroep dit keer ligt op actualisatie en niet op fundamentele/theoretische aspecten.
- De taakopdracht heeft voorgelegen in de CFEZIL van 26 november. Interdepartementaal was er weinig discussie over het stuk, en in de CFEZIL is het stuk geaccordeerd met beperkte wijzigingen. Er wordt daarom geen discussie verwacht in de MR.

8. Brief aan de Tweede Kamer inzake 'betalen naar gebruik' (stas Fin)

Geannoteerd door IZV

Proces Kamerbrief en onderzoek

- FIN heeft het voortouw tijdens de analytische fase van het onderzoek (in ieder geval tot de zomer van 2020) maar werkt nauw samen met IenW. De werkafpraak met IenW is "samen op de tandem, Financien voorlopig voorop".
- BZK, SZW, AZ, JenV en EZK worden bij het onderzoek betrokken via een interdepartementale klankbordgroep. Eerste bijeenkomst in januari.
- We verwachten geen vragen of opmerkingen van andere departementen over de Kamerbrief.
- De Kamerbrief is afgestemd tussen Min IenW en Stas FIN.
- Na akkoord MR wordt de brief vrijdag 13 december a.s. aan de TK gestuurd.
- De brief is niet actief gesondeerd bij de coalitiepartijen. In de CFEZIL is door FIN op dit punt aangegeven dat de opdracht tot onderzoek door de coalitie wordt gesteund (onderdeel Klimaatakkoord) en ook is benoemd in de miljoenennota. Voor deze brief zou dit voldoende moeten zijn.

- De coalitie heeft op dinsdag 9 december het signaal gekregen dat de brief eraan komt na akkoord MR. De fracties zijn in de gelegenheid om desgewenst nog te schakelen met de PA van de Stas FIN.
- Voor de zomer 2020 wordt een tussenrapportage aan de TK gestuurd. Op basis van de tussenrapportage wordt de dialoog met de Kamer vervolgd.
- Uitgangspunt is om tot de zomer 2020 niet actief richting TK te communiceren over het onderzoek.

Inhoud Kamerbrief

- De brief bevat een beschrijving van de onderzoeksaanpak.
- Het onderzoek wordt opgedeeld in:
 1. een analytische fase waarin de varianten van "betalen naar gebruik" worden geconcretiseerd en de effecten in kaart worden gebracht;
 2. een fase van technische uitwerking waarin de technische aspecten omtrent de praktische vormgeving van de varianten in kaart worden gebracht (denk aan ict-systemen etc.).
- Na de CFEZIL is de brief tekstueel aangepast om enkele passages preciezer te laten aansluiten bij de afspraak in het Klimaatakkoord.
- Daarnaast is de brief helderder gemaakt door "voorbereidende fase" te vervangen voor "fase van technische uitwerking van de varianten".
- Beide aanpassingen zijn afgestemd met IenW.
- Er wordt niet vooruitgelopen op politieke besluitvorming over invoering.
- Benadrukt wordt dat brede consultatie van stakeholders van belang is voor de kwaliteit van het onderzoek. Er wordt daarom uitvoerig met stakeholders geschakeld om technische kennis en uitvoeringsexpertise op te halen.
- Aan stakeholders zal ook worden gevraagd op individuele basis hun visie op "betalen naar gebruik" aan te leveren.

9. Kabinetsreactie bij evaluatie naar doeltreffendheid en doelmatigheid van de fiscale eigenwoningregeling (door SEO) en bij evaluatie naar complexiteit van de fiscale eigenwoningregeling (door Panteia) (stas Fin)

Geannoteerd door DB

Aanleiding

In augustus zijn twee evaluaties afgerond, te weten:

- Evaluatie doeltreffendheid en doelmatigheid eigenwoningregeling (SEO)
- Evaluatie complexiteit eigenwoningregeling (Panteia)

Beide evaluaties hebben betrekking op de fiscale eigenwoningregeling en zijn op verzoek van vooral de Eerste Kamer al dit jaar uitgevoerd, terwijl ze aanvankelijk voor het jaar 2020 waren voorzien. Aan beide Kamers is toegezegd dat de evaluaties met de kabinetsreactie nog dit jaar zullen worden toegezonden.

Kern kabinetsreactie

- De kabinetsreactie benadrukt dat de rapporten nuttige informatie bevatten over enerzijds de doeltreffendheid en doelmatigheid en anderzijds de complexiteit van de eigenwoningregeling.

- Er is geen voorschot genomen op toekomstig beleid. Het kabinet benoemt de conclusie van Panteia dat de huidige eigenwoningregeling op termijn niet goed houdbaar, controleerbaar, uitvoerbaar en handhaafbaar is en de aanbeveling van zowel SEO als Panteia om te komen tot een helder eindbeeld voor de eigenwoningregeling (defiscalisering of overbrengen van de woning naar box 3).
- Er wordt gewezen op de verschillende denkbare scenario's om de complexiteit van de regeling aan te passen, zowel binnen de huidige systematiek van box 1 tot verdergaande scenario's die zijn aanbevolen door zowel SEO als Panteia.
- Het kabinet spreekt geen voorkeur uit; het is aan een volgend kabinet om eventueel keuzes te maken voor een (al dan niet verdergaande) aanpassing van de regeling.
- Wel wordt gewezen op de verschillende aspecten die aandacht verdienen zoals inkomenseffecten, uitvoeringsaspecten, betaalbaarheidseffecten, vermogenseffecten en huizenprijseffecten. Met name defiscalisering of het overbrengen naar box 3 gaat gepaard met een verschuiving van een (in het algemeen) per saldo belastingvoordeel tot hetzij het vervallen van dat voordeel, hetzij het verschuldigd worden van belasting.

Krachtenveld

- De kabinetsreactie is ambtelijk afgestemd met M&W, EZK, SZW en AZ (o.a. de vijfhoekleden). Geen reacties ontvangen van andere departementen.
- Min M&W zal wellicht aandacht vragen voor de constatering van Panteia dat de Belastingdienst geen historische gegevens heeft over de looptijd van de aftrek van eigenwoningrente. In 2031 zal voor de eerste eigenwoningschulden de maximale looptijd van 30 jaar renteaftrek aflopen.
- De verwachting dat de Belastingdienst die gegevens zou moeten hebben is niet terecht. Het is niet mogelijk een dergelijke database op te bouwen (te veel variabelen, life-events, verhuizingen die het heel moeilijk maken om in 2031 (en later) te kunnen zeggen of de rente voor (een van) de dan van toepassing zijnde hypotheek(delen) nog aftrekbaar is). Ook banken hebben een dergelijk overzicht veelal niet voorhanden.
- Formeel is het aan de belastingplichtige om in 2031 en later aannemelijk te maken dat hij recht heeft op de renteaftrek die hij op dat moment claimt. Woorden van gelijke strekking zijn ook opgenomen in de kabinetsreactie.
- Neemt niet weg dat veel belastingplichtigen waarschijnlijk ook niet (meer) alle gegevens hebben om in 2031 eenduidig te kunnen zeggen de rente nog aftrekbaar is. Daardoor geldt de complexiteit niet alleen voor de Belastingdienst, maar ook voor de burger zelf.
- We moeten kijken op welke wijze zowel de Belastingdienst als de burger hier geholpen kan worden.

10. Benoemingsbesluit adviescollege veiligheid Groningen (min EZK)

Geen opmerkingen

11. Brief aan de Tweede Kamer inzake toetsingskader risicoregelingen: Garantie EZK Stichting Risk Exchange NSDF (stas EZK)

Geen opmerkingen

12. TNO rijksbijdrage 2020 (stas EZK)

Geen opmerkingen

13. Kabinetsreactie op het verkennende onderzoek "Blockchain en het recht" (min RB)

Geannoteerd door FM

- Op de agenda staat de Kabinetsreactie op het WODC-rapport over Blockchain en Recht op de agenda. Het rapport gaat in op verschillende juridische vraagstukken die opkomen op het gebied van blockchain, met name op het gebied van contractrecht en privacyregelgeving. Specifiek voor FIN gaat het rapport (zeer kort) in op financieel toezicht op bepaalde cryptodienstverleners.
- Het rapport en de Kabinetsreactie zijn niet controversieel. **Er wordt geen discussie verwacht over de Kabinetsreactie.** In de CFEZIL is de Kabinetsreactie als glad stuk doorgegaan. **Een interventie is niet nodig.**
- FIN (directie Financiële Markten en directie Begrotingszaken) heeft **meegeschreven** aan de Kabinetsreactie, met name op de onderdelen die over regelgeving voor de financiële markten gaan.
- In de Kabinetsreactie wordt onder meer ingegaan op de implementatie van de herziene vierde anti-witwasrichtlijn (AMLD5), waarmee bepaalde cryptodienstverleners onder de reikwijdte van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) gaan vallen. Dit wetsvoorstel ligt nu in de Eerste Kamer.
- Daarnaast wordt in de Kabinetsreactie ingegaan op het feit dat de AFM en DNB middels de InnovationHub en het Maatwerk-voor-Innovatieprogramma vragen van partijen die financiële diensten met blockchaintechnologie accommoderen, en zo innovatie met deze technologieën bevorderen.

14. Algemene maatregel van bestuur ter verlenging van de maximale termijn voor de voorwaardelijke toelating van geneesmiddelen van zeven naar veertien jaar (min MZ)

Geen opmerkingen, minister wordt geadviseerd om in te stemmen.

15. Voorstel voor de wet ambulancevoorzieningen (min MZ)

Geannoteerd door de IRF

- IRF adviseert de minister om in te stemmen met doorgeleiding van het wetsvoorstel naar de Raad van State voor advies.
- Per 1 januari 2021 loopt de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz) af. De minister voor MZS wil het ordeningsvraagstuk daarom structureel via wetgeving regelen. Het ordeningsvraagstuk is twee maal aan de MR ter bespreking voorgelegd, waarbij verschillende scenario's voor meer of minder markwerking zijn besproken. Daar is uiteindelijk besloten dat tbv de continuïteit van de zorg de huidige situatie wordt voortgezet en bij wetgeving geregeld. De huidige aanbieders krijgen daarmee een aanwijzing voor onbepaalde tijd. Om dit mogelijk te maken wordt de ambulancezorg aangemerkt als een niet-economische dienst van algemeen belang (NEDAB).
- Het wetsvoorstel over de nieuwe ordening van de ambulancezorg is in het coalitieoverleg afgestemd. De IRF verwacht dan ook geen discussie.

16. Conclusies onderraden en ministeriële commissies

- a. REA d.d. 3 december 2019

Geen opmerkingen

- b. RDIA d.d. 10 december 2019

Geen opmerkingen

- c. REA d.d. 10 december 2019

Geen opmerkingen

- d. RFEZIL d.d. 10 december 2019

Geen opmerkingen

- e. RWIZO d.d. 10 december 2019

Geen opmerkingen

- f. MCSP d.d. 10 december 2019

1.Voortgangsbrief aanpak stikstofproblematiek

- g. MCSP d.d. 6 december 2019

Geen opmerkingen

- h. MCVO d.d. 10 december 2019

Geen opmerkingen, Defensie heeft ingestemd met dialoog aanhouden met meerdere werven, zoals Fin voorstond. MP wilde een MC oprichten om dit dossier strak in te richten.

17. Belangrijke zaken die in de Tweede en/of Eerste Kamer aan de orde zijn geweest of op korte termijn zullen komen

Geen opmerkingen

18. Behandeling van de bij de voorzitter aangemelde onderwerpen die niet in de agenda zijn opgenomen

- a. Communicatiekalender

Geen opmerkingen

- b. **Instellingsbesluit commissie van wijzen CAF-11 zaken (stas Fin)**
Geannoteerd door BD

U kunt dit aanvullende agendapunt **toelichten** in het SGO:

- In overeenstemming met het interim-rapport van de Adviescommissie uitvoering toeslagen ("Commissie-Donner") wordt geen compensatie verstrekt aan een zogenoemde CAF11-ouder als sprake is van een ernstige onregelmatigheid.
- De Adviescommissie doet hierbij de aanbeveling om een afwijzing van een verzoek om compensatie te laten toetsen door onafhankelijke deskundigen.
- In lijn hiermee voorziet de Compensatieregeling CAF11 in de instelling van een commissie van drie onafhankelijke deskundigen die wordt geraadpleegd als de

Belastingdienst/Toeslagen voornemens is geen compensatie te verstrekken. Het oordeel van deze commissie wordt door de Belastingdienst/Toeslagen gevolgd.

- Inmiddels is gebleken dat een goede juridische basis voor deze werkzaamheden, in de vorm van een instellingsbesluit, wenselijk is. Dit heeft de nodige spoed omdat de Commissie al met enige werkzaamheden is aangevangen.
- In het instellingsbesluit wordt de mogelijkheid opengehouden om ook andere (toekomstige) taken in de afhandeling van "toeslagendossiers" bij de Commissie te beleggen.

- c. Benoeming voorzitter en vice-voorzitter commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.)

Geen opmerkingen

En Marge:

- BWO m.b.t. investeringsfonds
- Overleg met min BZK over Curaçao

c) Voorportalen en Onderraden

- MCSP, 13 december
- RDIA, 17 december
- MCSP, 17 december
- MCKE, 17 december

7. Rondvraag, actualiteiten en sluiting

Punten die u vanuit Fin kunt inbrengen

Inzage eigen dossier CAF 11

Kamerlid Leijten eiste vier weken geleden samen met enkele tientallen ouders bij het Belastingdienstkantoor in Rotterdam inzage in hun dossier over de kinderopvangtoeslag. Gisteren en vandaag krijgen de meeste ouders hun dossier. Er is ophef ontstaan dat een groot deel van het dossier gelakt zou zijn. Daarom wordt vandaag een Kamerbrief verstuurd waarin staat dat een deel inderdaad gelakt is, maar dit ziet op persoonsgegevens van andere personen dan de betrokken ouder en summier toezichtsvertrouwelijke informatie betreft.

Verkeerd informeren ombudsman

U kunt uw collega's desgewenst informeren over de beslissing van de Nationale Ombudsman (NO) om het onderzoek naar de verlaging van dwangbevelkosten door de Belastingdienst te heropenen:

- De NO heeft in 2018 onderzoek gedaan naar de verlaging van dwangbevelkosten door de Belastingdienst. Deze kosten hangen samen met de hoogte van de aanslag. Als de onderliggende aanslag verlaagd wordt, moeten de dwangbevelkosten ook worden verlaagd.
- Aanleiding voor het onderzoek was een klacht dat de verlaging van dwangbevelkosten in de praktijk niet altijd plaatsvond. O.b.v. De informatie die de Belastingdienst destijds verstrekt heeft, concludeerde de NO dat deze fout zich in de praktijk zelden zou voordoen.
- De Belastingdienst is naar aanleiding van de vragen van de Ombudsman gestart met een intern onderzoek om te kijken of dit proces in de praktijk wel naar behoren functioneerde. Dat onderzoek loopt nog, maar er is gebleken verlaging in een groot aantal gevallen niet gebeurd is. Een groot aantal burgers en bedrijven hebben dus ten onrechte te hoge dwangbevelkosten moeten betalen.

- De staatssecretaris heeft hierover contact gehad met de NO en heeft dit probleem op 29 november jl. ook aan de Kamer gemeld. De NO heeft besloten zijn onderzoek te heropenen. De NO heeft de BD 6 weken gegeven om informatie voor dit onderzoek aan te leveren.
- Nu is het zaak om deze fout zo snel mogelijk recht te zetten. Helaas is nog niet helemaal duidelijk waar in het proces de fout zit en staat dus ook de omvang van het probleem nog niet helemaal vast. De BD heeft de controles aangescherpt om nieuwe fouten zoveel mogelijk te voorkomen, maar het probleem is nog niet opgelost. Dit wordt zo snel mogelijk uitgezocht. Ook wordt gewerkt om de teveel betaalde kosten terug te betalen.

Belastingplan

De behandeling van het belastingplan in de Eerste Kamer verliep overwegend soepel. De stemmingen zijn volgende week dinsdag en naar verwachting worden de acht wetsvoorstellen aangenomen. Wel zijn er twee relevante punten om te benoemen:

- CDA/VVD spraken uit dat een deel van de implementatie van een Europese richtlijn ter bestrijding van belastingontwijking (ATAD2) in feite strijdig is met het Europese recht en dienden een motie in die oproept om volgend jaar een wetsvoorstel in te dienen om dit deel terug te trekken. De staatssecretaris heeft deze motie ontraden, omdat wij menen dat het wetsvoorstel wel overeenkomstig het Europese recht is en een deel intrekken af zou doen aan ons kabinetsbeleid om belastingontwijking te bestrijden. Hierover vindt volgende week maandag een derde termijn plaats. Als de motie niet wordt ingetrokken, wordt hij waarschijnlijk aangenomen, omdat er aan de rechterflank van het politieke spectrum voldoende steun in.
- EZK verstuurt een brief richting de glastuinbouwsector. Door een uitwerking van het klimaatakkoord wordt een specifieke schijf in een bepaalde energiebelasting dusdanig verhoogd dat de gevolgen voor dit deel van de sector financieel wel erg hoog kunnen uitpakken. Hiervoor is aandacht gevraagd.

E-herkenning

eHerkenning is een software-pakket waarmee ondernemers van verscheidene overheidsdiensten gebruik kunnen maken, waaronder het doen van hun belastingaangifte. Waar voorheen het uitgangspunt bestond dat men kosteloos aangifte moet kunnen doen, moeten ondernemers nu een vergoeding van rond de vijftig euro betalen om het software-pakket aan te schaffen. De Belastingdienst verplicht ondernemers hiervan gebruik te maken vanaf 1 januari 2020. Het was de bedoeling dat de wet die dit zou verplichten ook op die datum in werking zou treden. Deze is echter met een jaar uitgesteld, waardoor de Belastingdienst vooruitloopt. Behandeling van de wet is in het begin van 2020. De Belastingdienst kan de oude systemen niet in de lucht houden vanwege technische redenen. Momenteel worden opties in kaart gebracht of en hoe de ondernemers in de tussenperiode geholpen kunnen worden.